

Kodeks postępowania karnego. Komentarz do ustawy z 19.7.2019 r.

Przedmowa

Mamy przyjemność zaprezentować Państwu Komentarz do najnowszej nowelizacji Kodeksu postępowania karnego. Komentowana nowelizacja Kodeksu postępowania karnego z 19.7.2019 r. (ustawa z 19.7.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2019 r. poz. 1694) jest kolejną, na przestrzeni dwudziestu lat, tak istotną zmianą ustawy karnoprosesowej, której towarzyszy niezmiennie założenie o konieczności przyspieszenia i usprawnienia toczących się spraw karnych. Dotychczas jednak starano się, aby sprawność postępowania nie prowadziła do naruszenia gwarancji procesowych uczestników postępowania wynikających z nadrzędnych zasad procesowych. Omawiana nowelizacja zdaje się jednak odwracać ten wektor stawiając efektywność postępowania przed ukształtowanymi już prawami i gwarancjami procesowymi, co budzi oczywisty sprzeciw środowisk prawniczych.

Ustawodawca uznał za konieczne zmienić przepisy w taki sposób, aby zlikwidować tendencję do przedłużania czasu prowadzenia postępowań, zbędnego formalizmu procesowego, a jednocześnie wprowadzić ułatwienia dla uczestników procesu i zapobiegać obstrukcji procesowej. Realizacja zadeklarowanych przez ustawodawcę postulatów wiąże się jednak z ograniczeniem zasady bezpośredniości, co widoczne jest szczególnie w przepisach art. 315a, 350a, 378a KPK, ze wzmocnieniem pozycji oskarżyciela publicznego przejawiające się w powrocie do kształtu art. 55 § 1 i 330 § 2 KPK sprzed 2007 r., w nowym brzemieniu art. 257 § 3 KPK, ograniczeniem stosowania reguł *ne peius* art. 454 KPK, odejściem od zasady prawdy materialnej poprzez wprowadzenie prekluzji dowodowej z art. 170 § 1 pkt 6 i art. 427 § 3a KPK. Jednocześnie wprowadzono oczekiwane zmiany jak regulację doręczeń za pośrednictwem poczty elektronicznej czy odstępianie od konieczności ustnego uzasadnienia wyroku do pustej sali.

Nie można tracić z pola widzenia, że część zaproponowanych przepisów ma charakter nowatorski i wprowadzony bez wcześniejszej oceny środowisk prawniczych, jak np. formularze uzasadnień wyroków z art. 99a KPK, czy zmia-

ny w obszarze sporządzania opinii przez biegłego sądowego art. 193 KPK. Nowelizacja wzmocniła dbałość o interesy majątkowe Skarbu Państwa w postępowaniach odszkodowawczych za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie i dodała kolejne uprawnienie radcy Prokuraturii Generalnej.

Brak możliwości odwołania się do poglądów doktryny, a w szczególności brak nie tyle ukształtowanej linii orzeczniczej, ale jakiegokolwiek stanowiska judykatury w odniesieniu do wprowadzonych zmian, stanowił istotną trudność w pracach nad przedmiotowym komentarzem. Dyskusyjną kwestią jest także to, czy zamierzone cele uda się w rzeczywistości osiągnąć, zwłaszcza biorąc pod uwagę poziom rzetelności legislacyjnej części nowych przepisów. Kwestia ta zostanie jednak zweryfikowana w praktyce orzeczniczej.

Podsumowując, mamy nadzieję, że niniejszy komentarz będzie stanowił pomocne narzędzie w zakresie interpretacji nowych przepisów, zwłaszcza dla praktyków, tj. obrońców, pełnomocników, ale także prokuratorów i sędziów. Choć zawarta w nim argumentacja ma charakter przede wszystkim praktyczny, to jednak, przy kluczowych przepisach, nie brakuje rozważań natury teoretycznej, które – jak wierzymy – mogą stać się przyczynkiem do dalszej dyskusji, w tym także dyskusji naukowej. Jednocześnie jesteśmy świadomi ograniczeń prezentowanego Komentarza, które wynikają głównie z formy opracowania, ale także z ciągle – mimo nieustannej pracy nad poprawą tego stanu rzeczy – niewystarczającej wiedzy i doświadczenia autorów.

Jednocześnie w tym miejscu chcielibyśmy serdecznie podziękować osobie, bez której prezentowany Komentarz nie mógł ujrzeć światła dziennego – SSN Prof. dr hab. *Pawłowi Wilińskiemu*, który jest dla nas niedoścignionym autorytetem i wzorem do naśladowania.

Autorzy

Warszawa, grudzień 2019 r.

[Przejdź do księgarni →](#)